

Mi újság a színházak tájékán?

A Kassai Zenekedvelők Dalegylete december 11-én ünnepli 25 éves fennállását, mely alkalommal ünnepi hangversenyt ad. A hírneves dalárda programját ez alkalommal a legszebb dalművekből állította össze. Jegyek Vitéz A. könyvkereskedésében már válthatók. Telefon 35-35.

György Ferenc szerdán este 9 órakor tartja meg szerzői estjét a Slávia-kávéház különtermében. Szépirodalmi munkáiból fog felolvasni a szerzői esten, ezúttal csak meghívott vendégek előtt.

A Iosonci Magyar Dalosegylet nagy-sikerű hangversenyt rendezett a városháza dísztermében. Különösen a Bartók—Baldis-népdalok és Dely Lala Géza 6 eredeti népdala arattak tetszést, melyeket részben a férfiak, részben pedig a női vegyeskar adott elő nagy iskolázottsággal. A közönség több szót megismételtetett. A vezénylést Riszner Ede tanár látta el a tőle megszokott precizitással.

Az 1914—1919-es éveknél szentelt kiállítások szériája a csehszlovák legionisták kiállításával nyílik meg a Kassai Kelet-szlovén Múzeumban. A kiállításra már eddig is több mint 2000 szibériai hadifogoly-emlék érkezett. A november 22-től december 10-ig tartó kiállítás egész jövedelmét a szegénykórház-alap javára fordítják.

Levették a műsorról Bécsben a „Harmónia”-t — olyat bukott. A „Harmónia” rövid egyheti szünet után végleg megbukott Bécsben és — ami még Molnár-dalokkal nem történt — tizenkét előadás után levették a műsorról. Eredetileg harminc a műsor-előadást tervezték a „Harmónia”-ból. A bemutatón — mint ismeretes — a közönség egyrésze hangos füttyszóval fogadta a lámpák előtt megjelenő Molnárt. Egy bécsi lapban Molnár maga is nyilatkozik az esetről és kijelenti, hogy a közönségnek mindig igaza van, akkor is, ha füttyöl, akkor is, ha tapsol, mert a darab a közönségnek és nem a kritikusoknak készült. Egyébként — mondja Molnár — a „Harmónia”-t harminckét európai színház követte le, be kell várnunk tehát, hogy milyen lesz a fogadtatás a többi városokban, mielőtt a darabot eltemetnék.

Gigli, a világhírű tenorista, Caruso utóda, érdekes interjút adott. Kijelenti, hogy Carusot énekelni soha nem hallotta, pedig kritikusaiknak az a véleménye, hogy hangja és előadása meglepően hasonló Carusoéhoz. Amikor a nagy énekest megismerte, az már halálos beteg volt és nem énekelte. Különben is nagy a hasonlóság közte és Caruso között. Arcuk meglepően egyforma. Gigli is egyszerű, szegény családból származik. Gyerekkorában nagyszerű „basszus hangja” volt és emiatt gyakran szerepeltették a templomi karban. Kedvenc szerepe a Mártha. Carusó is ez volt. Közvetlenül halála előtt is a Mártha nagyáriáját énekelte. Caruso helyére került a newyorki Metropolitan Operában. Nem szereti a modern zeneszerzőket. Caruso is idegenkedett tőlük. Nem bánja, hogy elkerült Amerikából. Szívesebben énekel a hangversenydobogón, mint operaházak színpadán.

A Színházi Élet új számában Hatvany Lili új darabjáról Egyed Zoltán írt beszámolót, míg a Nemzeti Színház újdonságáról, Lindig Ottó premierjéről Körmendy Ferenc számolt be. Hunyadi Sándor a nézőterek lekerül iri cikket. Karinty Frigyes a jubilé „Iria hadnagy”-ról írt paródiát. Egyetemi hallgató, tejesarnoktulajdonos, géniőrón, iparművész, tanár, könyvelő, akik éjjel artistanok — egyik ígértemesen érdekes riportja a Színházi Életnek. A 196 oldalas Színházi Élet ára 5 K, előfizetési díj 1/4 évre 60 K. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-utca 8.

A SZLOVÁK OPERATÁRSULAT KOŠICEI MŰSORA:

Nov. 22-én 8 órakor: Megnyitóelőadás: Az ő nevelt leánya. A Čsl. Tisztiszövetség előadása.

Nov. 23-án 8 órakor: Falstaff.

Nov. 24-én 8 órakor: Szorocsini vásár. Egyesületi előadás.

Nov. 25-én 8 órakor: Bohémek. Raicsev Péter, a berlini Operaház tagja mint vendég. Felemelt helyekkel.

Nov. 26-án 8 órakor: Zsidónő.

Nov. 27-én 3 órakor: Eladott menyasszony; 8 órakor: Carmen.

Nov. 28-án 8 órakor: Pique dame. Raicsev Péter, a berlini Operaház tagja mint vendég. Felemelt helyekkel.

Nov. 29-én 8 órakor: Rigoletto. Zoltán Irén, a budapesti Operaház és a berlini állami Operaház volt tagja mint vendég. Felemelt helyekkel.

Nov. 30-án 8 órakor: Così fan tutte. (Olyanok mindannyian.)

A kassai Karpathenverein 20 éves története

Megírtuk, hogy a Karpathenverein kassai osztálya most tartotta 20 éves jubileumi közgyűlését. A közgyűlésen dr. Kreisz Róbert érdekes előadásban ismertette a kassai osztály 20 éves történetét. Az előadás fontosabb részeit a következőkben adjuk:

1912 tavaszán Sigmund Károly ügyvezető alelnök hirtelen elhalt, mire a kassai csoport az 1912 VI. 6-án megtartott közgyűlésén határozatilag kimondta, hogy a K. K. O.-ból ki lép s mint a M. K. E. kassai osztálya fog megalakulni és tovább dolgozni.

Miután a M. K. E. központi választmánya ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyta, a kassai csoport 1912 XII. 3-án megtartott alakuló közgyűlésén határozatilag megállapította, hogy a M. K. E. kassai osztálya 1912 szept. 15-iki hatállyal megalakult. E közgyűlés ideiglenes végrehajtóbizottságot választott az ügyek vezetésére, mely dr. Eötvényi Nagy Olivér elnökle alatt dr. Möricz József és Maurer Artur tagokból állott.

Az 1913 február 15-én megtartott közgyűlés az M. K. E. kassai osztályának tisztikarát egyhangúlag a következő személyekben választotta meg: Dr. Eötvényi Nagy Olivér elnök, alelnök Karsay Károly, titkár Möricz József, jegyző Tayber Dezső, pénztáros Maurer Károly. A választmány tagjai lettek: Adriányi Béla, Bábel Jenő, Duke Ede, Dobronoki László, Fülöp Károly, Gerlőczy Béla, Gedeon Jenő, Haltenberger Vilmos, Hauser Károly, dr. Kérészy Zoltán, Kiesebach Gyula, dr. Korányi Károly, Koós József, dr. Kosztka József, Loós Dezső, Maurer Adolf, Maurer Artur, Mildner Ferenc, Nemlaha Gyula, dr. Nyulászi János, Pulinyi Gyula, Pongrácz Jenő, dr. Puky Endre, Quirfeld János, Raisz Béla, Simkó Gusztáv, Spillmann Ervin, Szmrecsányi Jenő, dr. Siposs Aladár, Vandracssek Dezső.

Aggteleki barlangbizottság Gedeon Jenő, kirándulási bizottság dr. Möricz József, utjelző- és menházbizottság Maurer Artur, estélyrendező bizottság Konrády Lajos, téli-sport bizottság Haltenberger Vilmos.

Régi óhaja volt a szakosztály tagjainak, hogy a kassai havason menházat építsenek. Ennek a munkálatai 1913 nyarán kezdetét is vették, a menház azonban csak 1914 májusában került fedél alá és egy avatási ünnepély keretén belül ugyanakkor lett rendeltetésének átadva.

1917 augusztusában az osztály elnöke dr. Eötvényi Nagy Olivér Krassó-Szörény vármezeje főispánjává lett kinevezve, miért is elnöki tisztségéről lemondott. 1917 október 16-án megtartott választmányi ülésén a választmány az osztály nevében meleg búcsút vett elnökétől és az osztály ügyeinek vezetésére ideiglenesen Karsay Károly alelnököt kérte fel.

1918 második felében nagy esemény érte a kassai osztályt. Az egyesület központja június 30-án hozott határozatával

az aggteleki barlangot 1919-től kezdődőleg a gömői osztály kezelésébe utalta.

Az aggteleki barlang kezelése a kassai osztályra oly nagy terhet jelentett s oly bémítólólag hatott az osztály működésére, hogy a kassai osztály örömmel vette tudomásul a központ határozatát. Az 1918 X. 26-án tartott rendkívüli közgyűlésen egyúttal delegálta megbízottait a barlangbizottságba. A barlangbizottság által készített és Kassa város valamelyik parkjában felállítandó szándékolt Henselmann mellszobor, osztályunk birtokába került. Miután nem volt módunkban a szobrot megfelelő helyen felállítani, a szobrot felkínáltuk Kassa városának, amely azt elfogadta azzal, hogy azt még az 1926 év folyamán a város valamelyik parkjában felállítja.

Sajnos, Kassa város ígérete mindeztől nem került megvalósulásra és így

osztályunk jövő feladatát képezi annak kieszközlése, hogy városunk e nagy hírű szülőföldjének, a neves műtörténésznek szobra méltó helyen legyen elhelyezve s örök emléke itt legyen felállítva.

Az ez éven végzett útjelzésünkkel eljutottunk egész a kassai havasig. Még jóformán alig készült el a kassai havasi menház, máris két újabb önzetlen turisztikai objektumokkal gazdagítottuk Kassa környékét. Turistaközönségünk sürgetésére a környék turisztikailag legforgalmasabb helyén a Királykút-nál és a Sivec alatti forrásnál két menedéket építettünk, amely közül a királykúti 1926 november 9-én, a Sivec alatti menedéket pedig november 21-én avattuk fel és adtuk át a közhasználatnak. Ugyanez alkalommal befoglaltattuk és rendbehoztattuk a Sivec alatti forrást is.

Kassai menházunk 1927-ben egy emeletes taldaléképülettel lett kibővítve. Miután men-

házartalék-alapunk ezt az építkezést lehetővé tette, a munkálatokat a nyár folyamán megkezdtük és a kibővített menházat 1927 IX. 25-én ünnepélyes keretek között felavattuk. E bővítés folytán a menházban összesen 60 fekvőhelyet nyertünk. Az 1927 évi befek-

Duplafenekü hordókban csempészték be a szaharint, megsemmisítették a lefoglalt rakományt

Nagyváradról jelenti tudósítónk: A napokban egy drezdai vegyigyártól öt vashordó érkezett a Schenker szállító vállalat nagyváradi fiókjának címére, majd pár nap múlva a feladó cég Nagykárolyba dirigálta át a küldeményt, az ottani vámhivatalhoz. A vámfőnök azonban igen

gyanusnak találta a vashordókat,

amelyért senki sem jelentkezett és elrendelte felbontásukat. A hordókban halzsirt találtak, majd felfedezték, hogy a hordóknak

tetések után osztályunk minden anyagi ereje kimerült. Már az év első harmadában sikerült minden kötelezettségnek eleget tenni s mert anyagilag kedvező helyzetbe kerültünk, megvalósítottuk régi tervünket s felállítottuk a kassai havas csúcsán a kilátótornyot.

Az osztály 1931-ik esztendei turisztikai munkásságának kimagasló pontját képezte a Kisladna és Őrúrsin községek között a Hernád-folyó jobbpartján fekvő Hernád week-end telepnek a létesítése, amelyet az osztály 1931 nyarán átalakított és berendezte. E week-end teleppel 20 kényelmes fekvőhely áll tagjaink rendelkezésére.

dupla fenekük van. Ezt is kibontották és kiderült, hogy a vámfőnök szimatja nem csal: a hordók alján külön dobozokban rengeteg sacharin rejtőzött.

A nyomozás szerint

a szaharint Csehszlovákián keresztül csempészték át Romániába.

Cimzett hiányában a Schenker cég ellen indult eljárás a talált, öt mázsa súlyú 400.000 lej értékű sacharint pedig a cukormonopol intézkedésére a csatornába öntötték.

A kompenzációs kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése Magyarországgal

Döntő fordulat a csehszlovák—magyar gazdasági közeledés ügyében

Illetékes kormánykörökben tárgyalások folynak a kompenzációs forgalom elvi kérdéseiről és a „Prager Presse” értesülése szerint különösen a Csehszlovákia és Magyarország közötti kompenzációs üzlet megalapozását tárgyalták meg.

Elsősorban az ügyvezett nagy kompenzációs egyezmény elveinek megállapításáról szó, amellyel kapcsolatban hivatalos körök már kidolgozták és előterjesztették javaslataikat. Ezekben a javaslatokban az az alapelv jut kifejezésre, hogy a mezőgazdasági termékek kivül megfelelő mértékben vonják be a kompenzációs egyezménybe az ipari gyártmányokat is és a kompenzációs üzlet mértékül a legutóbbi három év átlagos csehszlovák exportja szolgálja. Az illetékes magyar körökkel a legközelebbi időben ezen az alapon fogják folytatni a tárgyalásokat.

Ezenkívül Magyarországgal már tárgyalások folynak a kompenzációs forgalom egyes részletkérdéseiről, főleg pedig 20.000 darab hízósertés behozataláról, amelyeket min-

denekelőtt fával, később pedig bizonyos ipari gyártmányokkal kompenzálának. Érdekeit mezőgazdasági körökben ugyanis rámutattak arra, hogy a magyar felvevő piac a román verseny következtében majdnem teljesen elvész, ha a magyar szükségletet nem elégítik ki idejében és kielégítő módon Szlovén-szkból. Viszont természetes, hogy a gyáripari exportnak is életérdeke, hogy fenntartsa felvevő piacát. A kompenzációs export két ágának egymáshoz való viszonyát egyelőre úgy fogják rendezni, hogy

előbb látogunk exportálni bakonyi hízók ellenében és legkésőbb egy hónap múltán a kompenzációs exportot kiterjesztik az ipari gyártmányokra is.

Ezenkívül ez év októberében külön kompenzációs egyezményt kötött meg Csehszlovákia Magyarországgal, amelynek értelmében Csehszlovákia 200.000 métermáza kocsót és nagyobb mennyiségű szenet exportál Magyarországra, aminek ellenében magyar részről lovat, fabútorokat és bizonyos melléktermékeket exportálnak Csehszlovákiába. Az ezirányú tárgyalások eredménnyel zárultak.

Orvosi Házat akar létesíteni az orvosszövetség, 7 város verseng az orvosi központért

(Saját tudósítónktól.) Évekkel ezelőtt felmerült már az az eszme orvosi körökben, hogy Košicén Orvosi Házat kellene létesíteni.

A háború előtti években, sőt 1920—26-ban is, mikor még kevesebb orvos működött Košicén, gyakrabban voltak tudományos orvosi összejövetelek, melyeken prágai, budapesti és bécsi egyetemi tanárok tartottak előadásokat. Ha valamelyik orvos külföldre utazott, visszatérve mindig beszámolt tanulmányútjáról. Voltak azonkívül orvosok között megtartott előadások betegbemutatókkal, vagy mint az szokásos, egyik orvos a rengeteg orvosi lapokban megjelent egyik cikket referálta, felhívta a többiek figyelmét erre vagy arra a haladásra. Ezek az előadások ma elmaradtak.

Az orvosi összejövetelek kérdése most újra aktuális és sürgető vált. Vacek dr., a prágai állami közegészségügyi intézet igazgatója néhány napig Košicén időzött és a preventív orvosi munkáról tartott

előadásában kijelentette, olyan várost keres Kelet-szlovén-szkból, amely alkalmas arra, hogy orvosi központ legyen

és ahol az egész országrész orvosi kara megtalálná azt, amire szüksége van. Megtekinthető a körorvos az új adminisztrációt az orvosi hivatalokban, a szükséges orvosi szakmunkákat megtalálna a könyvtárban, mert ma az orvosi könyvek oly drágák, hogy beszerzésük lehetetlen.

De nemcsak az orvostudomány szempontjából lenne fontos ez az Orvosi Ház, hanem közegészségügyi és népnevelési szempontból is.

Itt találna elhelyezést az állandó gyermek- és csecsemő-egészségügyi kiállítás, melynek anyagát megígérte már a prágai közegészségügyi intézet; azután a testnevelési és sportkiállítás és muzeum.

Igy lehetne egész Kelet-szlovén-szkból a közegészségi állapotokat megjavítani. Vándorkiállítás, mely az országrész legtávolabb helyére is elmegy, felvilágosítaná, kioktatná a lakosságot a higiénára, hogyan kell az egészséget megtartani, hogyan kell preventív-élni, megelőzni betegségeket, védekezni fertőző betegségek ellen és azok terjesztői, a rengeteg kárt okozó patkány, egér stb. ellen. De fontos az Orvosi Ház kiállításával az idegenforgalom emelése szempontjából is. Időnként tudományos előadások lennének, melyeket egyetemi tanárok tartanának. Ezekre az előadásokra — melyek két napig tartanának — egész Kelet-szlovén-szkból orvosok jönnek felváltva, még pedig a viszonyokhoz képest 100—300 orvos.

A košicei orvosok egylete kérte a város tanácsától, engedje át a múlt évben örökölt Uram- és Fazekas-utcai sarok telkét Orvosi Ház céljaira,

melyet lényegében a polgárság nem az orvosoknak, hanem Košice és a merze környék lakossága egészségügyi érdekeinek, tehát önmagának adná.

Ha itt lesz a központ — melyért 7 város versenyez —, ide jönnek az idegenek. Bár a város a legszigorúbb takarékosági utasításokat kapta az Országos Hivaltól, biztosra vehető, hogy az orvosszövetség kérelmét a legmesszebbmenő pártfogásban fogja résziesíteni.